

3. Ломов А.А. Роль вестибулярного анализатора в управлении движениями / Под ред. Талышева Ф.М. – М.: Физкультура и спорт, 1986, с.43–44.

4. Шлемин А. М. Юный гимнаст. – М.: Физкультура и спорт, с. 35 – 42.

5. Рябуха О.І., Пелехатий Р.М., Цап'як О.О. Вивчення стану вестибулярної функції молодших школярів. // Проблеми активізації рекреаційно – оздоровчої діяльності населення. Матеріали регіональної науково – практичної конференції. – Львів, 1998, с.41 – 42.

6. Тринус К.Ф. Швидка діагностика присінкового (вестибулярного) стану (функції) людини. – Київ, 1996. – 22 с.

Annotation

In the article the pedagogical and experimental methods for the control of the vestibular steadfastness in sport acrobatic are considered.

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК РЕЖИСУРИ СПОРТИВНО - МИСТЕЦЬКИХ СВЯТ

АЛІНА СЕНИЦЯ

Львівський державний інститут фізичної культури

Актуальність. Режисура – мистецтво створення режисером гармонійного, ідейно і художньо цілісного видовища. На основі власного творчого задуму режисер об'єднує роботу над постановкою вистави

(спортивно – концертної, циркової або сумісної програми) всіх учасників – акторів (спортсменів, артистів, циркачів і т.п.), художників, композиторів, операторів, а також працівників допоміжних служб (освітлювачів, гримерів, бутафорів, костюмерів, озвучувачів та ін.).

Враховуючи те, що питання режисури та режисерського мистецтва в кіно і на телебаченні, в театральному та цирковому мистецтві систематизовані і вивчені досить повно [2,5], а саме ці галузі сьогодні є дотичними до проведення будь – якого сучасного спортивно – мистецького заходу, дослідження режисури масових спортивних свят є актуальним і представляє неабиякий інтерес.

Завданням даного етапу роботи був аналіз процесу становлення та розвитку режисури масових свят.

Методи дослідження: аналіз та узагальнення даних науково – методичної та спеціальної літератури; бесіди з провідними фахівцями галузі; аналіз фото -, відео -, та друкованих документальних матеріалів.

Організація та результати дослідження. На основі аналізу літературних джерел, довідників та матеріалів енциклопедій вивчено характеристику понять “режисура”, “режисерське мистецтво”, проаналізовано процес становлення та розвитку режисури масових свят.

Процес виникнення та становлення різних масових видовищних заходів бере свій початок у глибокій давнині. Відомості з історії масових свят, фізкультурних парадів і масових гімнастичних виступів розглядаються фахівцями в даній галузі [Д.М. Генкін, Б.М. Петров, М.Д. Сегал, І.Г. Шароєв та ін.].

Найбільш вірогідно, що свята супроводжували розвиток людського суспільства з перших етапів його існування. Так, наприклад, А.Хюгенін, Л.Кун та ряд інших авторів, які вивчають історичні аспекти розвитку фізичної культури і спорту, звертають увагу на те, що всі загальнонародні свята (з релігійним

спрямуванням) включали гімнастичні і атлетичні “демонстрування”, окремі елементи ігор та розваг [7].

Але лише в епоху Стародавньої Греції і Стародавнього Риму з’являються ретельно підготовлені і організовані народні свята, що несуть у собі елементи сценарної розробки, режисури, які, відповідно, висувають спеціальну категорію організаторів [5].

В 60 – х роках 19 століття в Чехії виникає так званий “сокольський рух” під керівництвом М.Тирша. У сокольській системі вперше з’являються масові гімнастичні виступи, котрі почали проводитися з 1882 року під назвою Всесокольські зльоти на унікальному за своєю конструкцією і будовою стадіоні “Страгів”. Характерними рисами для сокольських зльотів є, по – перше, відсутність чіткого зв’язку між різними номерами та групами учасників у єдине цілеспрямоване видовище, кожний колектив виступає ніби самостійно (за принципом концерту); по – друге, головна увага приділяється загальному малюнку, який створюється на полі масою учасників виступів, зміною кольорів, малюнків, перешиківань і т.п.

Свого часу масовим виступам віддала перевагу Німеччина, де починаючи з 1861 року досить популярними стали масові гімнастичні фестивалі.

Прикладом “світових гімнастичних фестивалів” сучасності стали гімнастради, які об’єднуючи всіх – від “дитячої гімнастики до гімнастики дорослих”, виключають ідею змагань [7]. Організація гімнастрад сприяє розвитку вільної творчості, оригінальності, національних характеристик, пошуку нових ідей.

Ще одним таким прикладом є Шведські національні гімнастичні фестивалі, участь у яких беруть всі бажаючі і програма заходу досить різноманітна.

В нашій країні гімнастичні виступи та масові свята почали проводитись на початку 20 – го століття. Творча розробка сценаріїв цих виступів спочатку належала Московському і Ленінградському ІФК, а пізніше – і іншим ІФК, спортивним товариствам Києва, Харкова, Львова та ін.

Необхідно вказати на те, що до 1937 року загальний сценарій не розроблявся. Кожна організація виступала самостійно, а характер вправ, які демонструвались, відображав стан та розвиток гімнастики та окремих видів спорту тих років. У подальшому свята та виступи почали готуватись за певною визначеною тематикою та загальним сценарієм.

Масові видовищні заходи сучасності різноманітні за змістом та композицією, вони вміло художньо оформлені, супроводжуються добре підібраними музичними творами, дикторським текстом, піротехнічними та світловими ефектами.

Літературу, присвячену масовим святам, а саме питанням режисури, драматургії, особливостям підготовки і проведення, умовно можна розділити на декілька груп. Автори однієї з них дають рекомендації з питань організації та проведення театралізованих свят [4,6] ; представники іншої – висвітлюють питання, які стосуються спортивних (у тому числі і гімнастичних) масових виступів [1].

Третю групу складають ті, котрі виступають за зближення цих двох форм масових видовищ, підкреслюючи існування загальних закономірностей драматургії та режисури, якими керуються постановники, так званих спортивно – художніх свят [3].

І, не дивлячись на те, що першовідкривачі еортології (грецька назва науки про свята), навряд чи могли б прогнозувати, що спорт з його виразними засобами здатний скласти з часом конкуренцію у видовищному відношенні деяким видам мистецтва, не дивлячись на те що сьогоденні автори та режисери театралізованих видовищ відносять спортивні постановки здебільшого до розряду “орнаментально – декоративних видовищ”, все ж з’являються позиції щодо “сюжетно – образних спектаклів”.

Можна сказати, що режисура спортивно – масових вистав ніби вбирає в себе все, що характерне для “режисури взагалі”, адже як і для створення драматичного, балетного, оперного або музичного спектаклю для масової спортивної вистави теж необхідний пошук образної дії, взаємодії, усунення протидій та перешкод, наявність єдиного драматичного ходу. Поряд з цим слід зазначити, що у сучасній масовій спортивно – мистецькій виставі, значне місце відводиться монтажу, тобто з’єднанню окремих номерів і епізодів, як з точки зору драматургії, так і композиційного вирішення, у злагоджену, цілісну і закінчену дію, що надає їй чіткості, темпу, вільного маневрування в часі, стрімкості та неординарності зміни епізодів, переключення глядацької уваги.

Література

1. Абрамян А. *Массовые гимнастические выступления*. – М.: Физкультура и спорт, 1966, -с. 4 - 29.
2. *Кино энциклопедический словарь*. – М.: Советская энциклопедия, 1986, - с. 345 – 349.
3. Сегал М.Д. *Физкультурные праздники и зрелища*. – М.: Физкультура и спорт, 1977. – 220с.
4. *Театрализованные праздники и зрелища*. / Под ред. Б. Глана. – М.: Искусство, 1976.- 176с.
5. *Українська радянська енциклопедія*. Т. 9. - К.- 1983, с.319 – 321.
6. Шаров І.Г. *Режисура естради і масових представлений: Учеб. для студентів вишш. театр. учеб. заведений*. – М.: Просвещение, 1986, - с.8-63.
7. *Andre Huguenin. 100 years of the International Gymnastics Federation. 1881 – 1981*. – Switzerland, 1981.

Annotation

In the article the questions of becoming and development of direction sporting – artistic holidays are considered.

ДИНАМІКА ЗМІНИ ПОКАЗНИКІВ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ЖІНОК 18-34 РОКІВ, ЯКІ ЗАЙМАЮТЬСЯ ШЕЙПІНГОМ

ЛІЛІЯ РОМАНІВ, МИКОЛА СЛАВИК

Львівський державний інститут фізичної культури

Сучасний ритм життя ставить організм людини, в умови, коли що-денні дози фізичних вправ стають необхідністю. Фізична активність, систематичні заняття фізичною культурою і спортом є основою здоров’я і активного довголіття.

Проблема збереження здоров’я завжди стояла і буде стояти на першому місці у суспільстві. Найбільш гостро постає ця проблема, коли йдеться про здоров’я жінок. Нестача рухової активності і фізичних вправ негативно впливає на організм жінок. Наслідком цього явища є надлишкова вага, яка приводить до